

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

Цивільний захист

Ступінь вищої освіти - **Магістр**

Спеціальність **101 Екологія**

Освітня програма **«Екологія та охорона навколишнього середовища»**

Рік навчання **1**, семестр **1**

Форма навчання **денна**

Кількість кредитів **ЄКТС 3**

Мова викладання **українська**

Лектор дисципліни

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

**Сторінка дисципліни в
eLearn**

Ракоїд Олена Олександрівна, доцент кафедри загальної екології та безпеки життєдіяльності, к.с.-г.н.

orakoid@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2247>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс дисципліни «Цивільний захист» має на меті формування у майбутніх екологів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту з врахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності.

Завдання вивчення дисципліни «Цивільний захист» передбачає опанування та засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК10. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.

ПРН05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПРН09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1 Цивільний захист в сучасних умовах	2/-	Знати основи національного законодавства у сфері охорони праці і цивільного захисту; Розуміти порядок дій сил ЦЗ і населення в умовах надзвичайної ситуації.	Здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	10
	-/2			
Тема 2 Міжнародне гуманітарне право	1/-	Знати права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту; Вміти керувати підготовкою формувань ЦЗ й проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на сільськогосподарському об'єкті.	Здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	10
	-/2			
Тема 3 Організаційна структура цивільного захисту	2/-	Вміти визначати та аналізувати небезпеки, пов'язані з порушенням умов безпечної експлуатації СГ; Аналізувати параметри осередків ураження, які виникають у надзвичайних умовах мирного і воєнного часу.	Здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	10
	-/1			
Тема 4 Моніторинг надзвичайних ситуацій	2/-	Знати основні положення міжнародного гуманітарного права з питань захисту людей	Здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn). Написання тестів.	5
	-/2			
Модуль 2				

Тема 5 Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в осередках масового ураження	2/-	Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля; Використовувати методику прогнозування можливої радіаційної, хімічної, бактеріологічної (біологічної) обстановки, яка може виникнути внаслідок стихійного лиха й аварій.	Здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	10
	-/2			
Тема 6 Захист населення у надзвичайних ситуаціях	2/-	Знати способи і засоби захисту населення від уражаючих факторів аварій, катастроф, стихійних лих й сучасної зброї масового ураження; Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.	Здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	10
	-/2			
Тема 7. Дії в умовах НС воєнного характеру	2/-	Знати способи захисту від сучасних засобів ураження, правила поведінки з вибухонебезпечними предметами, види домедичної допомоги	Здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	10
	-/2			
Тема 8. Діяльність суб'єктів господарування в сфері цивільного захисту	2/-	Вміти відповідно до майбутньої спеціальності оцінювати стійкість елементів об'єктів в надзвичайних ситуаціях і визначити необхідні заходи підвищення їхньої стійкості.	Здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	5
	-/2			
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедалайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Цивільний захист»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2247>
- Ракоїд О.О., Кудрявицька А.М. Цивільний захист та охорона праці: Навчальний посібник для студентів ОС Магістр за спеціальністю 101 Екологія. К.: НУБіП. 2021. 329 с.
- Кулешов М. М., Садковий В. П., Тютюнник В. В. Державна система цивільного захисту: навч. посіб. / М. М. Кулешов, В. П. Садковий, В. В. Тютюнник. Х.: НУЦЗУ, 2020. 232 с.
- Rakoid O.O. Basics of Civil Protection. Manual for graduate students in the study program 101 Ecology. Kyiv: NUBIP, 2021. 120 p.
- Кудрявицька А.М., Ракоїд О.О. Правові засади цивільного захисту в Україні. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Цивільний захист» для студентів ОС Магістр 101 Екологія, 162 Біотехнології та біоінженерія. К.: НУБіП. 2020. 77 с.
- Безпека життєдіяльності та цивільний захист: підручник для студентів спеціальностей з природничих, соціально-гуманітарних наук та інформаційно-комунікаційних технологій / О.Г. Левченко, О.В. Землянська, Н.А. Праховнік, В.В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: Каравела, 2021. 268 с.
- Біла книга цивільного захисту України, 2021–2022. Інформаційне видання ДСНС / За загальною редакцією П.Б. Волянського. К., 2023. 274 с.
- Ракоїд О.О., Піскунова Л.Е. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Цивільний захист» для студентів ОС Магістр за спеціальностями 101 Екологія, 162 Біотехнології та біоінженерія. К.: НУБіП. 2024. 50 с.

9. Теплоухов Б.П. Зброя масового ураження та захист від неї. Навчальний посібник. Київ : Вид. дім "СКІФ", 2023. 101 с.
10. Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: <https://dsns.gov.ua/>
11. Кодекс Цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року №5403-VI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
12. Законодавчі та інші нормативно-правові акти сфери компетенції ДСНС: <https://dsns.gov.ua/zakonodavstvo/zakonodavci-ta-insi-normativno-pravovi-akti-sferi-kompetenciyi-dsns>
13. Матеріали з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій: <https://dsns.gov.ua/metodichni-rekomendaciyi/materiali-z-pitan-zahistu-naseleण्या-i-teritoriy-vid-nadzvichaynih-situacij>
14. Охорона праці та пожежна безпека: <https://oppb.com.ua/>
15. Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: <https://dpss.gov.ua/>
16. Національний портал відкритих даних: <http://data.gov.ua/>
17. Міжнародне гуманітарне право: <https://redcross.org.ua/ihl/>